

Anders Fogh Rasmussens tale ved Venstres EU-landsmøde

Taler

Anders Fogh Rasmussen
Statsminister

Dato

13. marts 2004

Sted

Øksnehallen, København

Prøv at forestille jer et Europa - der var ét civiliseret samfund.

Man kunne rejse på kryds og tværs over kontinentet uden pas.

Man kunne slå sig ned i et andet land for sin fornøjelses skyld - eller for at arbejde.

Alle møntsorter var så gode som guld.

Styreformerne var baseret på borgernes frihed.

Alle borgere blev behandlet fair og korrekt af domstolene.

Ingen blev dræbt af religiøse grunde.

Ingen blev dræbt af politiske grunde.

Privat ejendom var sikker over alt.

Tror I, at det er en umulig fremtidsvision?

Så tro om igen!

Det er slet ingen fremtidsvision.

Det er faktisk en britisk historikers beskrivelse af Europa anno 1914. Lige før Første Verdenskrig.

Der var blomstrende europæiske kulturer.

London, Paris, Wien og Berlin var centrum for forskning, uddannelse, kultur og politik.

Det var lige før den store katastrofe, der ødelagde de europæiske samfund - og kastede verden ud i kaos og barbari.

Efter Første Verdenskrig var alt forandret.

Amerika var blevet Verdens nye kraftcenter.

Europa var knækket - og blev kaldt "Aftenlandet".

I kølvandet på Første Verdenskrig opstod nazismen og kommunismen. To totalitære ideologier, der lovede at sætte styr på menneskeheden.

I stedet gav de os endnu en verdenskrig.

Endnu mere død, ødelæggelse og undertrykkelse.

Totalitarismen lagde sin jernnæve over Europa.

Så i 1989 faldt Berlin-Muren.

Og dermed var det slut med totalitarismens århundrede.

Men en ting er at kæmpe sig fri af undertrykkelsens snærende bånd.

Noget andet er igen at komme i front på globalt plan i det 21. århundrede.

Min ambition er, at Europa kan være et forbillede for verden - for sin frihed, sin dynamik og sine fremskridt.

Jeg har lige været i Kina.

Og jeg kan forsikre jer om, at det ikke kun er USA, vi skal konkurrere med.

Kineserne har gjort gigantiske fremskridt - siden de i praksis droppede planøkonomi - og frigjorde deres borgeres kreative energi.

Jeg tror også godt, at de kinesiske ledere ved, at yderligere velstand kræver endnu mere frihed og respekt for den enkelte kineser.

Så vi - i Europa - skal kun regne med endnu mere konkurrence.

Udfordringerne for Europa er større end nogensinde.

Men det er mulighederne også!

Det er i høj grad op til os selv.

Om halvanden måned bliver EU udvidet fra 15 til 25 lande. Et EU med mere end 450 millioner indbyggere. Verdens mægtigste økonomiske enhed.

Lad os nu også gøre det til verdens mest dynamiske og konkurrencedygtige økonomi. Så vi kan skabe flere jobs i Europa.

Vi skal have det indre marked til at fungere effektivt. Også i det udvidede EU. Gennem et effektivt indre marked kan vi skabe rammerne for en konkurrencedygtig økonomi.

Vi skal have et velfungerende europæisk arbejdsmarked. Ikke kun ved at nedbryde grænser for arbejdskraftens frie bevægelighed. Men også ved at blive bedre til at skabe jobs i Europa. Den danske tradition for fleksibilitet er vigtig i al EU-regulering. Udfordringen er at skabe et fælles arbejdsmarked, som giver plads til aftaler mellem arbejdsgivere og lønmodtagere. Sådan får vi flest i arbejde.

Vi skal liberalisere markederne for energi, for luftfart, for post og for jernbaner

til gavn for både forbrugere og erhvervsliv.

Vi skal sikre en stærk og stabil fælles valuta. Danmark deltager ikke i euro'en, men vi har interesse i en stærk valuta, der kan bidrage til lav inflation og lave renter.

Og vi skal sikre, at økonomisk vækst kan gå hånd i hånd med beskyttelse af natur og miljø. Derfor behøver vi et tæt og stærkt samarbejde om miljøbeskyttelse i EU.

En ting er sikker. Det udvidede EU har et kæmpe vækstpotentiale.

Men vi skal øge reformtempoet, hvis vi skal udnytte potentialet fuldt ud.

På mange områder halter EU efter andre store økonomiske vækstcentre - ikke mindst USA.

Forskellen er slående.

Igennem mange år har USA haft en større økonomisk vækst end Europa.

Selvom en forskel på én procent om året lyder af lidt, så gør det en enorm forskel over tid.

Det betyder en velstandskløft mellem USA og Europa.

Produktiviteten er også større i USA end i Europa.

Det samme er evnen til at udvikle og forny produktionsapparatet.

USA bruger en større andel af sit bruttonationalprodukt på forskning og udvikling end EU.

Amerikanske virksomheder udtager flere højteknologiske patenter per borger end virksomheder i EU.

USA har flere forskere end EU målt i forhold til arbejdsstyrken.

Og problemet er såmænd ikke, at EU-landene er for dårlige til at fremelske nye forskere. Tværtimod.

Problemet er, at EU har svært ved at holde på de bedste af dem.

Op mod 400.000 europæere med en teknisk eller videnskabelig uddannelse bor på den anden side af Atlanterhavet.

Ud af de 101 Nobelpriser i kemi, medicin og fysik, som er blevet uddelt i de sidste 15 års, gik de 68 til USA og kun 23 til Europa. Det er værd at bide mærke i.

Jeg er ikke en af dem, der ønsker, at Europa kun skal gøre sig gældende som turistattraktion.

Hvis Europa skal kunne måle sig selv med de bedste, skal vi lægge politikken om.

Vi skal være parate til at gå nye veje.

Vi skal sætte beskæftigelsen for Europas befolkning i centrum. Og derfor må vi nu iværksætte en storstilet plan for udvikling af EU til et førende vidensamfund. Vi bør sætte meget stort og meget målbevidst.

Vi bør sætte det mål at udvikle et nyt og reelt fælles område for forskning, udvikling og uddannelse.

Forskning og uddannelse bør fortsat være nationale anliggender. Men vi bør supplere den nationale indsats med initiativer på EU-plan. Ved at lægge kræfterne sammen i EU kan vi løfte forskningsprojekter, som de enkelte medlemslande ikke selv kan overkomme. Det gælder f.eks. den avancerede rumforskning.

Vi bør i de kommende år fordoble EU's indsats inden for forskning, uddannelse og udvikling.

Jeg vil helt konkret foreslå fem elementer i en strategi for udvikling af et indre

marked for forskning, udvikling og uddannelse.

For det første bør bevillingerne til EU's rammeprogram for forskning forøges væsentligt.

For det andet bør vi på EU-plan etablere en ny grundforskningsfond. Fonden skal bruges til at styrke europæisk grundforskning i fremtidens teknologier, f.eks. nano-, hydrogen- og miljøteknologi.

For det tredje bør vi styrke samarbejdet om innovation og teknologispredning. Opgaven er at omsætte forskningsresultater til nye produktioner så hurtigt som muligt. Vi bør lette udvekslingen af information om nye forskningsresultater over landegrænserne. Vi skal straks have Det Europæiske patent sat i værk.

For det fjerde bør vi udvide EU's programmer for europæisk udveksling af studerende, lærere og forskere markant. Ambitionen bør være at se EU som ét område, hvor uddannelsessøgende, lærere og forskere som den mest naturlige ting studerer, underviser og forsker hvor som helst i EU.

For det femte bør vi ekspandere vore udvekslingsprogrammer i forhold til andre regioner i verden. Ambitionen er at gøre Europa til et førende internationalt center for uddannelse og forskning. Vi bør i langt højere grad end i dag tiltrække studerende fra bl.a. Amerika og Asien. Når begavede forskere i hele verden ser

sig om efter et sted at udnytte deres gode idéer, skulle de gerne tænke: ”USA er godt – men Europa er endnu bedre”.

En så kraftig satsning på nye områder kræver, at vi foretager en betydelig omprioritering på EU’s budget. Der er allerede lagt et loft over EU’s landbrugsudgifter fra 2007, så de vil udgøre en faldende andel af EU-budgettet. Vi kan også målrette strukturstøtten til de fattige regioner i EU, så den i højere grad stimulerer udviklingen af vidensamfund.

Det indre marked, den fælles valuta og udvidelsen af EU repræsenterer markante skridt fremad for Europa. Nu behøver vi at tage et nyt markant skridt fremad. Gøre EU til en førende vidensøkonomi. Ved at skabe et fælles område for forskning, udvikling og uddannelse.

Vi skal sætte mennesker først. Også i EU. Vi skal sikre beskæftigelsen ved at investere i arbejdspladser med fremtid i. Og ved at uddanne og kvalificere os til fremtidens jobs.

Men også sikkerhedspolitisk står vi over for nye udfordringer. EU bør spille en særligt ansvarsfuld sikkerhedspolitisk rolle i Europa og i Europas nærområde, f.eks. i Mellemøsten og Afrika.

Men det kræver, at vi udbygger EU-landenes kapacitet til at iværksætte og

gennemføre militære operationer i konfliktramte områder. Og det kræver, at vi forbedrer mulighederne for at formulere og følge en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i EU.

Hovedhjørnестenen i europæisk sikkerhed vil fortsat være NATO – og dermed samarbejdet med USA og Canada. Men indenfor denne ramme bør vi styrke Europas evne til selv at forebygge og løse regionale konflikter.

EU har taget det første skridt ved at etablere en udrykningsstyrke, som kan påtage sig militære fredsskabende, fredsbevarende og humanitære opgaver, når NATO som sådan ikke ønsker at engagere sig.

Men EU bliver kun en seriøs spiller på den internationale scene, hvis vi bliver bedre til at tale med én stemme.

Lad os ikke være naive: Udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitik vil fortsat som udgangspunkt være et nationalt anliggende. Men vi bør være bedre til at finde en fælles holdning og følge en fælles holdning. Kun en sådan fælles optræden vil give Europas stemme vægt i det internationale samfund.

Det er derfor vi bør oprette den nye post som EU-udenrigsminister. Et stærkt embede hvor EU-udenrigsministeren bliver formand for udenrigsministerrådet og får ret til at foreslå initiativer på linie med medlemslandene.

En sådan post giver ikke garanti for, at EU-landene taler med én stemme. Men hvis vi vælger den rette person, som forstår balancen mellem de nationale og de fælles interesser, så er jeg ikke i tvivl om, at EU hermed tager et væsentligt skridt fremad mod en stærkere rolle på den internationale scene.

Men EU er ikke kun de store visioner om at møde de globale udfordringer. Det er vigtigt, at EU er konkret og nærværende. At EU tager kontant fat på at løse nogle af de nære opgaver, som vedkommer mennesker i deres dagligdag. Opgaver, som vi bedre kan løse i fællesskab end hver for sig.

Helt konkret vil jeg foreslå fire initiativer, som Venstres medlemmer af Europaparlamentet bør fremsætte forslag om i den kommende parlamentsperiode.

Vi bør forstærke kampen mod de alvorlige sygdomme i Europa, bl.a. kræft. Det kræver mere forskning, bl.a. i bioteknologi. Lad os afsætte ekstra 17-18 milliarder kroner på EU's næste budget til forskning i sundhed, ikke mindst til kampen mod kræft.

I forlængelse af det bør vi forstærke kampen mod AIDS i den tredje verden. AIDS truer ganske enkelt selve eksistensen og udviklingen af landene i det sydlige Afrika. Lad os afsætte 7-8 milliarder kroner ekstra på EU-budgettet til

bekæmpelse af AIDS.

Vi bør forbedre det europæiske beredskab til at hjælpe ved humanitære katastrofer i verden. Ved at lægge kræfterne sammen og koordinere bedre, kan vi hjælpe hurtigere, f.eks. ved jordskælvskatastrofer. Lad os opbygge et EU-udrykningshold, som hurtigt og effektivt kan være fremme og hjælpe i katastrofeområder, medens der endnu er liv at redde.

Endelig bør vi forstærke indsatsen for afbureaukratisering og forenkling i EU. I Danmark har vi en regel om, at nye lovforslag skal være ledsaget af en redegørelse for de eventuelle administrative byrder for virksomhederne. Lad os gøre det samme på EU-plan. Kommissionen bør ledsage ny EU-lovgivning af en redegørelse for den administrative belastning på virksomhederne. Målet bør selvsagt være at reducere den administrative byrde.

Vi behøver EU til at møde de globale udfordringer. Men vi behøver også EU til at løse nogle helt konkrete opgaver i dagligdagen.

Det er det, vi vil med EU. Løfte opgaver i fællesskab, fordi vi bedre kan gøre det sammen end hver for sig.

Efter udvidelsen fra 15 til 25 medlemmer behøver vi et nyt sæt spilleregler for samarbejdet. De er indeholdt i det nye forslag til en forfatningstraktat for EU.

Den nye traktat gør det klart, hvad EU er, og hvad EU ikke er. EU er ikke en føderal stat. EU er tværtimod et frivilligt samarbejde mellem selvstændige stater. Selvstændige nationalstater, der har besluttet at løse de opgaver i fællesskab, som de ikke kan løfte alene.

Det er et EU forankret i folk og fædreland.

Den nye traktat kommer til folkeafstemning her i Danmark, når den er forhandlet færdig. Det bliver en afgørende folkeafstemning. Ikke blot om en ny traktat, men om selve Danmarks tilknytning til EU. Om vore muligheder og placering i Europa. Skal vi være med? Eller skal vi stå uden for indflydelse på udviklingen af det nye Europa?

Danmark var aktiv i at få 10 nye lande med i EU. Det ville være sært, hvis vi så besluttede at sætte os selv uden for.

Danmark skal spille en mere offensiv rolle i EU.

Den danske standardreaktion har alt for ofte været skepsis over for ændringer på

EU-plan. Vi har i udgangspunktet ønsket at bevare det eksisterende. Derefter har vi så forsøgt at trække 10-20 procent fra det, som de andre har spillet ud med. Men det er ikke opskriften på, hvordan man får indflydelse.

Vi skal sikre større dansk indflydelse ved at komme med offensive udspil, ved at turde noget og ved at søge strategiske alliancer med lande, som vi deler synspunkter med.

Nogle vil måske have bemærket, at jeg endnu ikke har nævnt de danske EU-undtagelser. Det er med fuldt overlæg.

Det er frygtelig defensivt, at enhver dansk debat om Europas fremtid starter med et slagsmål om de danske undtagelser. Med al respekt: Europas fremtid står og falder ikke med de danske undtagelser. Undtagelserne er et dansk problem.

Regeringens holdning er velkendt. Undtagelserne sætter Danmark uden for indflydelse på vigtige områder. De er ikke i Danmarks interesse. Men undtagelserne kan alene ophæves af den danske befolkning ved folkeafstemning.

Ingen skal være i tvivl om, at regeringen deltager i forhandlingerne om den nye EU-traktat i fuld respekt for de danske undtagelser. Undtagelserne vil blive overført til den nye traktat.

Og denne traktat, inklusive de danske undtagelser, vil befolkningen skulle tage stilling til ved en folkeafstemning.

Der bliver altså lejlighed til at sige ”ja” eller ”nej” til den nye traktat, inklusive de kendte og eksisterende undtagelser.

Men da omfanget af de danske undtagelser vokser ganske kraftigt, er det rimeligt, at befolkningen får lejlighed til at tage stilling til dem – når tiden er moden.

Det afgørende er, at befolkningen får en fair og ordentlig mulighed for at tage stilling til både traktaten og undtagelserne. Og det vil vi sørge for.

Men lad os i debatten om de danske undtagelser ikke glemme det store perspektiv.

EU er rammen om udviklingen af det nye Europa. EU er rammen om foreningen af Øst og Vest, Nord og Syd i Europa. EU er rammen om de afgørende beslutninger om Europas udvikling i fremtiden. Udvidelsen vil skabe en ny kraft og dynamik i Europa.

Vi behøver EU. Vi behøver et stærkere EU. Vi behøver et EU, hvor Europas lande kan samarbejde om at løse opgaver på tværs af grænserne.

Det er en kerneopgave for EU at være rammen om frihandel mellem Europas lande. Men vi behøver et EU, som rækker langt ud over handel. Vi behøver EU til at løse miljøproblemer på tværs af grænserne. Vi behøver EU til at bekæmpe terror og organiseret kriminalitet på tværs af grænserne. Vi behøver EU til at give de europæiske lande større vægt i international politik.

Vi danskere har brug for EU. Og EU er der under alle omstændigheder. Vi er afhængige af de beslutninger, som EU træffer. Derfor skal Danmark være med og spille en stærk og aktiv rolle i EU.

Søndag den 13. juni er der valg til Europaparlamentet.

Det valg vil gøre en forskel.

Ikke bare for de 14 mennesker, der skal vælges som danske parlamentarikere.

Men for hele retningen i det europæiske samarbejde.

Europaparlamentet betyder mere end nogensinde. Europaparlamentet har en afgørende stemme, når vi skal reformere EU og ruste EU til udvidelsen, til konkurrencen med USA og Kina – og til arbejdet med at nedbryde statslig protektionisme.

Europaparlamentet er lovgiver – sammen med ministrene i Rådet. Og skal en EU-lov vedtages, kræver det som hovedregel, at Europaparlamentet siger ”ja”. Ellers bliver loven ikke til noget.

Derfor er det vigtigere end nogensinde, at parlamentet får et liberalt præg.

Venstres medlemmer af Europaparlamentet skal arbejde for Europa, fordi velstand i Europa betyder velstand i Danmark. Fordi frihed i Europa betyder frihed i Danmark. Fordi fremskridt i Europa betyder fremskridt i Danmark.

Valget den 13. juni vil gøre en forskel på, om Europa skal bevæge sig i en socialistisk eller i en liberal retning.

På om det europæiske samarbejde skal præges af det bureaukrati og den regulering, som mange nationalstater hænger fast i.

Eller om det europæiske samarbejde udvikler sig til et samarbejde baseret på frihed – til at handle, til at bevæge sig, til at skabe. Et samarbejde, hvor borgerne kan gå deres egne veje. Et samarbejde, hvor virksomhederne kan omsætte kreative tanker til produktion. Et samarbejde, hvor der er respekt for nationernes egenart og kulturelle værdier.

I gamle dage blev den europæiske udvikling ofte sammenlignet med et tog. Man kunne stige på eller lade være – men retningen var given.

Sådan ser det nye Europa ikke ud. Den europæiske udvikling svarer mere til et skib. Vi er alle i samme båd. Men retningen er ikke given på forhånd. Den afhænger i høj grad af det kommende valg – og hvem der kommer til at stå ved rorpinden.

Vi sætter Venstres mandater ind på et frihedens Europa – et Europa med vind i sejlene.

Kilde

Ukendt

Tags

EU, Politisk tale, Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/tale-til-eu-landsmoede-2004>